

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15124

av Jan Lindholm (MP)

Järnvägar i Bergslagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att öka kapaciteten för godstransporter på järnväg i Bergslagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att öka kapaciteten för persontransporter på järnväg i Bergslagen.

Tidigare behandling

Motioner om järnvägsnät och tågtrafik avslås regelmässigt i riksdagen på förslag av trafikutskottet. Motivet är själva beslutsprocessen som i sig gör det närmast omöjligt för riksdagen att uttala särskilt stöd för vissa bandelar. Riksdagen blir lätt en arena för regionala särintressen och i värsta fall skulle ett köpslående kunna börja figurera. För oss som kommer från glest befolkade delar av landet vore det förödande eftersom vi har så låg representation i riksdagen rent numerärt. Att behovet av banor och trafik är som störst där det bor minst människor gör saken svår att hantera.

Även om den konkreta hanteringen och avgörandet om var i landet satsningar skall ske inte kan hanteras på ett konstruktivt sätt av riksdagen på grund av den regionala suboptimering som då riskerar bli avgörande så måste ändå motioner om behov på området skrivas och behandlas. Syftet med en motion i detta ämne är därför inte att bli bifallen. Syftet kan inte vara högre än att motionen kan bidra till en nödvändig debatt om behovet av en väl fungerande infrastruktur i hela landet samt fungera som en del av det underlag utifrån vilket prioriteringar med tiden görs på regerings- och myndighetsnivå.

Bakgrund

För hundra år sedan var det en självklar sanning att utveckling förutsatte en utbyggd infrastruktur. Skogen och malmen har i hundratals år varit Bergslagens guldgruva som byggt Sverige och varit grunden för hela landets välfärd. Även idag är dessa råvaror viktiga för landets näringar. Många, särskilt de som bor i Stockholm, tror att det är storstaden som är vår välfärdskälla. Men vi lever inte enbart av att ge varandra utbildning och service. Exportvärdet av det som tillverkas i exempelvis Stockholm är mindre än en tiondel per innevånare än exportvärdet av det som tillverkas i Dalarna per innevånare. Det krävs alltså tio Stockholmare för att försörja en mas eller kulla men bara en mas eller kulla för att försörja tio Stockholmare med exempelvis de 50 procent av våra livsmedel som vi i dagsläget inte förmår att producera i landet. Detta att det är vi som bor utanför storstäderna som i huvudsak skapar de exportvärden som storstadsborna lever upp glöms oftast bort i den politiska debatten. Kanske är det inte så konstigt när den politiska bevakningen och den politiska debatten är så storstadsfixerad. Men om politik skall utgå från fakta så borde landsbygdens betydelse för vår handelsbalans lyftas fram mer.

Trots det ovan anförda finns det fortfarande stora möjligheter att öka förädlingsvärdet av det som produceras på landsbygden. Att exportera råvaror eller halvfabrikat ger naturligtvis inte lika stora exportintäkter som att förädla ända fram till slutprodukter. För det krävs investeringsvilja och ett väl fungerande transportsystem, det vill säga bra järnvägar.

Ett exempel på problem med en otillräcklig infrastruktur för gods på järnväg som vi har stora problem med i Dalarna är svårigheterna för ABB i Ludvika att köra sina produkter till hamn. Transportkapaciteten har här slagit i ett definitivt tak och ny kapacitet måste snabbt fram. Det kan ske på olika sätt men regeringen måste peka med hela handen om vi inte skall riskera att unik kompetens flyttar från landet.

Den långsiktigt ökande efterfrågan på mineraler gör att ett antal bolag arbetar med nyöppning av äldre gruvor i Bergslagen. De för tillfället låga mineralpriserna gör att gruvprojekten för närvarande går på lågvarv men det handlar bara om mindre förskjutningar i tid. Sannolikt kommer flera av dessa projekt med tiden att förverkligas. Den dag det sker måste järnvägen ha kapacitet att ta emot malmtransporterna.

Det befintliga järnvägsnätet i Bergslagen är redan idag hårt belastat. På några sträckor så hårt att det är svårt att klämma in nödvändigt underhåll. Näringslivet i Bergslagen och Dalarna är starkt beroende av den förstoring av vår arbetsmarknadsregion som väl fungerande persontransporter på järnväg innebär. Att den ena familjeförsörjaren långpendlar till arbete har blivit en självklarhet för många

familjer i området. Vi oroar oss därför över de effekter som kan uppstå i form av försämrade möjligheter att yrkespendla om ökade godsvolymer får företräde.

Miljö- och klimatargumentationen har utelämnats i denna motion eftersom jag utgår från att alla är väl införstådda med att teknikvalet för såväl långväga yrkespendling som långväga godstransporter kraftigt påverkar våra möjligheter att nå klimatmålen.

Regeringen måste därför ha en beredskap inför de konsekvenser som exempelvis nyöppnande av gruvor i Bergslagen kan få för trängseln på järnvägsspåren så att inte stora grupperns behov av yrkespendling omöjliggörs. Riksdagen bör därför ge regeringen till känna som sin uppfattning vikten av att säkerställa kapacitet för såväl ökande behov av gods och persontrafik i Dalarna och Bergslagen.

Jan Lindholm (MP)